

Säkylän kunta
Kunnanhallitus
kirjaamo@sakyla.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 4.2.2021

Asia: Säkylän Korpilevonmäen tuulivoimaosayleiskaavaluonnos

Korpilevonmäen tuulivoimaosayleiskaava on tullut vireille 24.2.2020. Kaavan tarkoituksena on mahdollistaa 7 kokonaiskorkeudeltaan enintään 270 metriä korkean tuulivoimalan rakentaminen alueelle, joka sijaitsee valtatie 12 eteläpuolella, noin 14 kilometriä Säkylän keskustan koillispuolella ja Euran keskustan itäpuolella Huittisten ja Kokemäen kaupunkien rajalla. Kaava-alueen pinta-ala on noin 467 hehtaaria. Varsinais-Suomen ELY-keskus on päättänyt 23.4.2020, että hankkeessa ei sovelleta YVA-lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä. Kaavan aloitusneuvottelu on pidetty 11.1.2021.

Kaava-alue ei itsessään sijoitu mihinkään arvokkaaksi luokiteltuun kulttuuriympäristöön. Sen sijaan suunniteltavan tuulivoimapuiston vaikutusalueelle sijoittuu kaksi valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita, *Kokemäenjokilaakso* (etäisyys noin 4 km) ja *Köyliönjärven kulttuurimaisemat* (etäisyys noin 3,5 km), joista jälkimmäinen on myös yksi Suomen 27 kansallismaisemasta. Tämän lisäksi vaikutusalueella on useita valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Korpilevonmäen tuulivoimalat saattaisivat vaikuttaa merkittävästi ainakin lähimpänä sijaitseviin Huittisten *Raijalan kylän kulttuurimaisemaan* (etäisyys noin 5 km) ja *Köyliönsaaren Vanhakartanon ja kirkon historialliseen maisemaan* (etäisyys noin 5 km, sisältyy Köyliönjärven kulttuurimaisemien alueeseen).

Lisäksi noin 10 km:n etäisyydellä Korpilevonmäen alueelta sijaitsee *Loimijokilaakson maakunnallisesti arvokas maisema-alue* ja kulttuuriympäristö Huittisissa, minne voimalat saattavat ainakin paikoin näkyä sekä erittäin laaja *Eura-Kiukainen kulttuurimaisema*, joka on osoitettu Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 ehdotettuna uutena valtakunnallisesti arvokkaana maisema-alueena (vma-e). Viimeksi mainittuun saattaisi maiseman avoimuudesta johtuen avautua merkittäviäkin näkymiä Korpilevonmäen korkeille tuulivoimaloille. Niin ikään näkymiä saattaa aueta myös moniin Kokemäen keskustaympäristön maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin, joita sijaitsee useita 5-6 km:n etäisyydellä suunnittelualueelta. Muihin läheisiin

arvoalueisiin tuulivoimaloilla ei liene merkittävää vaikutusta niiden luonteen vuoksi (esim. Huovintie tai Satakunnan vankilan Köyliön osasto).

Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 Korpilevonmäen osayleiskaavan alue sijoittuu pääosin maakuntakaavan mukaiselle tuulivoimaloiden alueelle (tv1). Alueella tai sen läheisyydessä ei ole voimassa kuntakaavoja, eikä alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ole asuin- tai lomarakennuksia. Alueen läheisyydessä, Huittisten kunnassa on muutamia pieniä 1-3 tuulivoimalan kokonaisuuksia. Merkittäviä tuulivoimapuistoja alueen läheisyydessä ei kuitenkaan ole, eikä ole myöskään suunnitteilla, nyt kun Huittisten Taraskallion tuulivoimapuistohankkeesta on päätetty luopua.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennusperintö ja maisema

Suunniteltavien tuulivoimaloiden korkeus on viime vuosina kasvanut merkittävästi. 270 metriä korkeat tuulivoimalat ovat Suomessa ennen näkemättömän korkeita elementtejä, joiden maisemavaikutukset ulottuvat laajalti. Sen vuoksi korostuukin erityisesti voimaloiden näkyvyyden ja maisemavaikutusten kattava havainnollistaminen ja arviointi. Vaikka Korpilevonmäen alue onkin ollut mukana jo Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 havainnollistamisaineistossa, toteutettiin tuo aineisto huomattavasti matalammilla, enimmäiskorkeudeltaan 220 m:n voimaloilla, joiden näkyvyysalue jäisi osayleiskaavassa tutkittavia voimaloita olennaisesti suppeammaksi.

Korpilevonmäen tuulivoimakaavoituksen aloitusneuvottelun aineistoon sisältyi vain kolme pienikokoista havainnekuvaa. Satakunnan Museo piti muiden viranomaisten tavoin kuvien määrää ja laatua riittämättömänä ja lisähavainnollistamista välttämättömänä. Kaavaluonnosta varten havainnekuvia on tehty lisää viranomaisten toivomista paikoista. Vaikutusten arvioimista vaikeuttaa kuitenkin jo neuvottelussa esiin tuotu kuvien pieni koko ja heikko laatu. Kuvia pitäisi voida tarkastella paremmalla resoluutiolla niin, että niitä voisi myös zoomata. Esitettyjen kuvien osalta vaikutelma ei vastaa maisemassa liikkuvan havaintoa. Esimerkiksi vaihemaakuntakaavan 1 tuulivoima-aluekohtainen havaintoaineisto oli huomattavasti laajempi ja laadukkaampi. Tuo aineisto ei valitettavasti ole enää katsottavissa.

Kaavaselostuksen sivuilla 34-35 käsiteltyjen ja vielä alustavien sähkönsiirtoratkaisujen osalta Satakunnan Museo toteaa jo viranomaisneuvottelussa esiin tuomansa eteläisten reittien ongelmallisuuden Köyliönjärven maisema-alueen kannalta. Myös

pohjoisin reittivaihtoehto sijoittuu avoimeen viljelymaisemaan ja on sikäli johtoreitin osalta maisemallisesti ongelmallinen. Valittavan vaihtoehdon tarkempaa sijoitusta tullee osayleiskaavatyön yhteydessä vielä havainnollistaa kannanoton mahdollistamiseksi.

Satakunnan Museolla ei ole huomautettavaa Korpilevonmäen tuulivoimaosayleiskaavan kaavakartan yksityiskohdista. Olennaista on voida riittävän todenmukaisen havaintoaineiston pohjalta muodostaa käsitys suunnitteilla olevan tuulivoimapuiston vaikutuksista erityisesti läheisille valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille. Tämä arviointiprosessi korostuu YVA-prosessin puuttuessa.

Vähäisenä korjauksena tulee kaavaselostuksen sivujen 20 ja 22 kuviin museo kehottaa korjaamaan RKY-selvityksen virheellisen vuoden (kuvissa RKY2000) vuodeksi 2010, joka on nykyisen RKY-selvityksen voimaantulovuosi. Tämän lisäksi museo huomauttaa, että Satakunnan vankilan Köyliön osasto ei missään vaiheessa ole kuulunut maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden joukkoon vaan se on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Kaavaselostuksen sivun 21 tekstiä on syytä korjata siltä osin.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueella toteutettiin kesällä 2015 arkeologinen inventointi (*Vasko, Tiina: Köyliön Korpilevonmäen tuulivoimapuiston arkeologinen inventointi 2015. Ahlman Group Oy.*) Inventoinnin aikaan suunniteltuja voimalapaikkoja oli yhdeksän ja niiden sijainti poikkesi jonkin verran nyt esitetyistä. Inventoinnissa tarkastettiin voimalapaikat ympäristöineen sekä topografian perustella muita arkeologisesti kiinnostavia alueita. Uusia kiinteitä muinaisjäännöksiä ei löytynyt: jo esiselvityksen perusteella arvioitiin, ettei suunnittelualue ole ollut kiinteän asutuksen tai elinkeinotoiminnan piirissä ennen nykyaikaa. Osayleiskaavaluonnoksessa voimalapaikkoja on esitetty seitsemän ja niistä suurin osa sijoittuu samoille alueille kuin aikaisemmissakin suunnitelmissa, ainoastaan voimala 2 sijoittuu inventoinnissa tarkastettujen voimalapaikkojen 1 ja 2 välille.

Satakunnan Museon näkemyksen mukaan arkeologinen selvitys on ollut riittävä, eikä sitä ole suunnitelmien vähäisistä muutoksista huolimatta tarpeen päivittää. Kaava-alueen koilliskulmassa sijaitsee suunnittelualueen ainoa kiinteä muinaisjäänös, Halkivahan keskiaikainen rajakivi (muinaisjäänösrekisterissä tunnuksella 1000013345). Muinaisjäänös on merkitty kaavakartalle **sm-1** kohdemerkinnällä. Siihen liittyvää määräystä museo esittää päivitettäväksi yleisesti käytössä olevaan muotoon ”*Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä*”

muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydetty alueellisen vastuumuseon (Satakunnan Museo) lausunto”.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Liisa Nummelin

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä